

П АРУСНИМ спортом на Україні займаються, за звітами міст, 3117 чоловік. Перспективним планом підготовки до V Спартіади народів СРСР передбачалося довести цю цифру до 20 тисяч, тобто збільшити її за два роки в 6,3 раза. Чи реально це за існуючих умов?

Візьмімо місто, де найбільше яхтсменів, Одесу — 886 чоловік. У тому ж самому звіті, де визначено цю кількість, у графі «назва-

совості ждановські яхтсмени» до збірної УРСР? У списку на 1969 рік — двоє вихованців В. Биковського: А. Чередниченко та О. Констанський у класі «Фінні». Ще двоє — Р. Сахно та І. Охомуш — тренуються самостійно.

Найменша кількість спортсменів на одного тренера в Комунарську — 50. Та це місто поки що не відрядило жодного представника до збірної республіки.

Очевидно, результати роботи

Леміш — двічі не стартував, чотири рази не фінішував. Це несерйозне ставлення до обов'язків членів збірної колективу республіки!

Великим гальмом у підготовці спортсменів високого класу є те, що більшість тренерів самі виступають у змаганнях і зайняті в основному особистими справами. Використовуючи на рогах, вони надовго залишають своїх вихованців непризволяє. Нерідко, аби дати за-

«РЕАЛЬНІ» ПЛАНИ І СУМНІ НАСЛІДКИ

АНАЛІЗ СТАНУ
ПАРУСНОГО СПОРТУ
В РЕСПУБЛІЦІ

ність тренерських кадрів» — прочек. Як це розуміти? Невідомо. До складу збірної республіки від Одеси входять два екіпажі в класі «Зірковий» — це стернові Г. Іттер і В. Екзєнбейс, обидва 1935 року народження, постійні кандидати до збірної СРСР. Молодих перспективних яхтсменів останніми роками в місті не видно.

На другому місці за кількістю прихильників парусного спорту Київ — 883 чоловік. Працює 12 тренерів, з них 8 — з вищою освітою. Отже, Київ у кращому становищі. До складу кандидатів у збірну входять шість екіпажів. Ли-

ше в Києві є Бурго, який 1948 року народження, решта не молодша 1940 року. Це за умови, що в Києві є чимало молодих здібних стернових, приміром, Смирнов, Дерлеменко, Кулик, Брояк та інші. Однак їм не приділяється належної уваги, їх не забезпечують матеріальною частиною, не створюють умов для участі у великих змаганнях. Гальмує розвиток парусного спорту в Києві відсутність центрального яхт-клубу. Існуючі парусні бази розпорозорошено, їм бракує необхідного оснащення. Жодна база на Київському морі не має придатного до морських умов катера. Тренування й гонки проводяться на межі ризику. Це неприпустимо. Не дивно, що парусний спорт столиці, який дав олімпійського чемпіона, починає занепадати.

Тепер познайомимося докладніше зі статистикою тренерських кадрів по містах республіки. На одного тренера припадає: в Києві — 73, Дніпропетровську — 91, Жданові — 127, Запоріжжю — 80, Севастополі — 105, Комунарську — 50, Миколаєві — 73, Бердянську — 80 чоловік. Нехай мені пробачать місцеві статистики, але цифри викликають сумнів. От візьмемо Жданов. На одного тренера припадає в середньому 127 чоловік. Коли припустити, що хтось із трьох працюючих у місті тренерів займається з групами майстрів і першорозрядників до, згідно з пропозиціями, у групі має бути 6 спортсменів, то на долю решти тренерів припадає більш як 127 чоловік. Кого ж дали за такої ма-

залежать не від кількості тих, хто займається в кожного тренера. Наведена статистика говорить про інше: в республіці просто не вистачає тренерських кадрів. І як результат, у постанові пленуму Федерації парусного спорту СРСР від 4 березня 1969 року зазначено, що протягом останніх років не дали жодного кандидата в збірну країни Севастополь, Жданов, Одеса, Миколаїв. Звичайно, можна піти по шляху відшукування «об'єктивних» причин, таких, як брак високоякісної матеріальної частини. Але якщо зазирнути глибше, то ми зрозуміємо, що ті міста, що викликають такі ж статистики,

які, котрі «постійно» прописалися в збірній команді УРСР, і зовсім забули про підготовку зміни їм. Своєю часу це були перспективні спортсмени, що мали непогані результати в першостях СРСР. Та поступово вони знизили клас своєї технічної, тактичної й фізичної підготовки. Всі вони здебільшого тренуються самостійно. Останній індивідуальний план у Сахно й Охомуша було складено 1967 року. Решта й тоді його не мала. Та й ці плани не виконуються. Нані, хоч як прикро, основна мета провідних спортсменів — одержати кращу матеріальну частину. І справді, вони її мають, але не тренуються як слід і фактично тільки стоять на перешкоді молоді, змушеної працювати зі старими яхтами й вітрилами.

З усіх кандидатів до збірної УРСР на 1969 рік (а їх 27) тільки четверо надіслали до тренерської ради свої індивідуальні плани. Та хіба можна приймати їх усерйоз? От план миколаївця С. Суслова (тренер В. Мащенко) — 8 виходів на місяць (два на тиждень)! План складено безграмотно, а цьому не передбачаються всі засоби підготовки, не плануються результати з перспективою.

Багато спортсменів намічає результати необґрунтовано, нереально. Як наслідок, вони або не беруть участі в змаганнях, або виступають погано. Наприклад, О. Констанський (Жданов, тренер В. Биковський) планує на Балтійську регату 1969 року 8—11 місце. Посі-

лік своїй команді, такі тренери-спортсмени, виступаючи в змаганнях, наче підмінюють собою своїх непідготовлених вихованців.

Від випадку до випадку з'являються на регатах майстри спорту А. Дегтяр і Є. Калина. Дегтяр — недавно сильний і перспективний гонщик — зараз не працює над собою, і його перемога в торішньому чемпіонаті свідчить не про його силу, а про слабкість нашого резерву. Мабуть, якщо не звернути серйозну увагу на другого призера чемпіонату 1968 року О. Нікітіна (1947 р. народження), він теж втрачить перспективу.

Наслідок Севастопольських чоловіків, зараз переглянути склад кандидатів у збірну республіки. Гонщики, що не представили індивідуальних планів, мають бути виключені зі збірної. Необхідно сміливіше висувати здібну молодь і забезпечувати її доброю матеріальною частиною. Юним треба допомагати. А то, приміром, Нікітін у листі до республіканської Федерації скаржиться, що його тренер Г. Кітторов відмовився розробити разом з ним план тренувань, а він сам не вміє цього зробити. Можливо, варто замислитися й над тим, що перспективним гонщикам слід надавати можливість тренуватися в досвідчених вихователів.

Необхідно детально перевірити роботу тренерів міст Жданова, Севастополя, Одеси, Миколаєва. Бажано провести наступного року відкрити молодіжну першість УРСР, на яку запросити сильних яхтсменів Москви, Ленінграда, РРФСР. Це допоможе виявити найздібніших. До речі, республіканська Федерація парусного спорту вже ухвалила включити до обов'язкового заліку на першостях республіки юніорів. Це буде відмінним стимулом розвитку юнацького спорту.

І ще одне питання, яке вимагає негайного розв'язання. Київські яхти — дуже коштовні спортивні судна. Підготовка на них спортсменів високого класу вимагає певних матеріальних витрат. Крім самого човна, треба мати ще й додаткове устаткування в яхт-клубах (крани,

дає — 31-е! Взагалі, в класі «Фіни» між нашим лідером — заслуженим майстром спорту В. Манкіним і рештою кандидатів до збірної УРСР надзвичайно великий розрив. На останній Балтійській регаті яхтсмени А. Чердинченко, В. Ревенко, А. Затуловський, В. Леміш посіли відповідно 41-е, 42-е, 43-е й 44-е місця (з 45-и). Цим спортсменам дали змогу підвищити свій клас, їхня поїздка на регати пов'язана з великими матеріальними витратами. Здебільшого яхтсмени мали гранично мобілізуватися. Та от дійсність: Затуловський двічі не стартував, Ревенко — один раз не стартував, двічі — не фінішував,

лебідки, візки тощо). Без цього яхти гинуть: або вони залишаються на воді й втрачають свої гоночні якості, або на березі — тоді яхтсмени не тренуються (як у Києві). Рационально буде зосередити всі зусилля по підготовці гонщиків на кількових яхтах у містах, які мають для цього умови. Але в цьому випадку необхідно зламати практику «штатних» екіпажів, коли протягом 10—15 років виступають одні й ті ж спортсмени, що не працюють над собою й давно вже не показували навіть пристойних результатів на першостях країни.

Л. ДЮДЕНКО,
старший тренер збірної
УРСР з парусного спорту.

"СПОРТИВНА ГАЗЕТА"

13.11.1969

ХТО СТОІТЬ ЗА ПЕРШИМИ НОМЕРАМИ

ДО ПІДСУМКІВ СЕЗОНУ
УКРАЇНСЬКИХ ЯХТСМЕНІВ

ЗАКІНЧИВСЯ сезон яхтсменів. Після напружених поєдинків із стихією знайшли споній вітрила. Сплять в еліпах яхти. Спортсмени місяць тому взяли старт в останній гонок чемпіонату України, і тепер згадують його уроки, враховують свої помилки, складають плани на майбутнє. А ми з вами проаналізуємо, що ж приніс цей сезон майстрам паруса нашої республіки.

Команда України посіла цього року на чемпіонаті СРСР п'яте місце. Такий самий результат був і на Спартакіаді народів СРСР, коли парусний спорт уперше було включено до програми. Чи можна провести паралель між цими двома аналогічними змаганнями колективів республіки? На перший погляд — так. Але тільки на перший. Візьмемо, приміром, систему заліку. У класах «Дракон», «Зірковий» і «Летючий голландець» нинішнього року до командного заліку входили по два екіпажі, в класі «Фіни» — по три та один жіночий на «Драконі». Крім того, на «Фінах» і «Летючих голландцях» мали брати участь по одному молодіжному екіпажу (донори, не старші за 25 років). На Спартакіаді в кожному класі виступало по одному екіпажу, виключаючи жіночий, та ще команда на «5.5» — клас, який тепер виключено.

Оця система заліку на чемпіонаті 1969 року зумовила сильніший, порівняно зі Спартакіадою, склад учасників, бо другі номери деяких

готовна. Є в цього спортсмена ще одна вада — слабкий старт. В одній з гонок, коли «Дракон» Охомуша на першій лавіровці був у другій десятці, я хронометрував проходження ним останньої лавіровки. І що ж виявилось? Розрив між ним та лідером скоротився на 4,5 хвилини. Це означає, що в останній лавіровці Охомуш показав абсолютно кращий час. Гадаю, спортсмен, врахувавши всі вади екіпажу, може добитися кращих результатів.

Інший екіпаж на «Драконах» — зі стерновим Ю. Сулимовим індивідуального плану — не виконав. До речі, результати Сулимова викликали занепокоєння тренерської ради ще перед чемпіонатом. Із спортсменом поговорили, він пояснив свої тактичні прорахунки в гонках експериментуванням і запевнив, що в офіційних стартах поводитиметься інакше. І що ж? На першості країни ми знову побачили ті злочасні «експерименти». Щоправда, у першій гонці його система — ходити в протилежний від усіх бік — прифєсла йому перше місце. Це ще більше запалило яхтсмена, і він, у супереч глузду, почав ходити в невіддану сторону, не враховуючи ані заходів вітру, ані течії, не звертаючи уваги на елементарну тактику щодо суперників. І ось підсумок — 14-е особисте місце.

Наш жіночий екіпаж на чолі з В. Воробйовою видавався найсильнішим і в тактичному, і в технічному плані. Йому до снаги була перевага. Однак завадила вкрай

здобуток яхтсмена вагомий, бо участь у гонках взяли члени збірної країни Т. Пинегін, М. Скачков, В. Васильєв, які на Спартакіаді не стартували. Р. Сахну необхідно допомогти з матеріальною частиною. І ще. В цьому класі, на жаль, ми зовсім не маємо молодіжного резерву. Над цим варто серйозно замислитися.

У класі «Фіни» команда виступала без свого лідера В. Манкіна, який поїхав на першості світу. Добре враження справили К. Чернишов. Він посів 9-е місце, хоча реально претендував на 5-е. Проте в останній гонці фінішував 19-м. У Констанського — 10-е місце. А загальною «фінахом» — третє.

Молодий і здібний гонщик С. Суслов. Та в нього дуже низький рівень тренуваності. Наставникові Суслєва В. Мащенку треба поліпшити роботу, бо інакше його вихованець може залишитися за бортом збірної УРСР (на чемпіонаті країни він був 15-м).

ЯКІ Ж висновки напрашуються? Наша республіка має напрохуд сприятливі умови для розвитку парусного спорту. Є й непогані гонщики. Та ось колективів, як такого, немає. Пригадується, як українських спортсменів не допустили до парадного відкриття XX Балтійської регати через неохайний вигляд. Немає в наших спортсменів відчуття єдиного колективу. Ось за це нам і треба братися: об'єднати команду, незалежно від того, хто фінансує поїздку гонщиків на всесоюзні регати.

ПІД ГОСТРИМ КУТОМ ЗА МЕЖЕЮ РИСКУ

В СУБОТУ в неділю київські яхтсмени змагалися на честь Дня Перемоги. Вони остаточно провели лише дві гонки, бо варто було набігти хмаринчі, як зникла команда: «Всім у берег!». Ті ж слова обривали боротьбу й тоді, коли вітер підсилювався. Що за парадокс? Так, парадокс, бо ж яхтсмени звичайно, навпаки, шукають вітру. А тут? Біжать від нього!

До речі, й головний суддя змагань В. Бузовський на запитання, чи відбувся рейс гонок наступної суботи й неділі, відповів, що коли буде вітер, то навряд...

На днях боязкість вітру викликана тим, що суддівська колегія не має в своєму розпорядженні достатньої кількості катерів для забезпечення безпеки змагань (хоча на водних станціях Києва їх досить!). Якби в торішніх звітах вказувалося, що парусні гонки проводяться на межі ризику, то нині й цієї межі нема. Безтурботність керівників миського комітету спорту і товариства у цьому питанні обурює спортсменів. Не кажу вже про те, що коли й надалі ми ховатимемося від вітру, то парусний спорт, як такий, взагалі припинить своє існування в найбільшому місті республіки, яке давало раніш не одного здібного яхтсмена.

Л. ДЮДЕНКО,
старший тренер збірної
УРСР з парусного спорту.

На фото: яхти на дистанції.
Фото Зейтора.

республік майже не поступаються силами періоду. До того ж, нинішній чемпіонат примусив колектив розкрити свої резерви. Доля командного місця залежала від рівноярності виступу всіх номерів у класі. І саме цього бракувало нашим яхтсменам. Так, у шостій гонці буквально вся команда виступала напролюд слабію і це коштувало нам четвертого місця. Однак цей зрив, коли ми втратили одразу 52 очка (програючи в гірших випадках перед тим 13,5), — закономірний. Усі хиби далися взнаки того дня.

ВИХОДЯЧИ з реальних можливостей, перед кожним екіпажем було поставлено певні завдання. У класі «Дракон» обом чоловічим колективам необхідно було потрапити до першої десятки. І Охомиш здобув п'яте місце — це добре. Та результати Охомиша по гонках дуже нерівні. Ось серія його приходів: 13, 5, 13, 4, 11, 8, 3. Як бачимо, хороші результати йдуть через день. Очевидно, позначається недостатня морально-вольова під-

готовка матеріальна частина. Вітрила були не те, що погані, вони просто розповзалися від старості з посиленням вітру. І це в той час, коли на складі лежать сотні метрів тканини! Внаслідок усього цього Воробйова посіла тільки друге місце.

У «Летючих голландців» стояло реальне завдання — посісти 5—6 місце. З ним упорався О. Нікітін, наш юніор. В. Борулько був десятим. До речі, коли перед чемпіонатом тренерська рада вирішувала, кому надати місце в збірній — молодому В. Гусенку чи досвідченому Борульку, ми всі одностайно називали останнього. Хоча Гусенко на першості України був другим, а Борулько — третім. Я й сьогодні, після програшу Борулька, не беру на себе сміливості твердити, що тренерська рада помилилася. Та мушу зізнатися, що те рішення було продиктоване тільки інтересами сьогоднішнього дня.

Р. Сахно посів шосте місце в класі «Зірковий». Шостим він був і на Спартакіаді, однак нинішнього року цей

І ще на одне варто серйозно звернути — у положенні про першості УРСР має бути твердо зазначено, що кожна команда обов'язково виставляє юніорів.

Перспективний план підготовки збірної СРСР до Олімпійських ігор передбачає створення резервів з молоді віком 21 рік у швертботах та до 25 років у кільових яхтах. Наш перспективний план підготовки збірної команди до V Спартакіади народів СРСР також має на увазі створення такого резерву. І в час, що залишився, необхідно надолужити прогалини в минулі сезони.

ОСТАННЄ. За своїм матеріальним оснащенням команда України значно поступається основним конкурентам. За таких умов важко боротися на рівних. Час уже, врешті-решт, розв'язати й цю проблему, навколо якої багато років ведуться безплідні розмови.

Л. ДЮДЕНКО,
старший тренер збірної
УРСР з парусного спорту.

"ВЕЧІРНИЙ КІЇВ"
17.07.1970

СТАРТИ ЯХТСМЕНІВ

Чотири дні проходив на Київському морі чемпіонат міста з парусних гонок. В командному заліку першість здобув колектив Дніпровської басейнової ради ДСТ «Водник», на другому місці — спартакіада, на третьому — яхтсмени «Буревісника».

Чемпіонами міста стали екіпажі: у класі «М» — з рульовим майстром спорту Е. Городецьким, у класі «Летючий голландець» — з ру-

льовим майстром спорту О. Дерлеменком, у жінок у класі «М» першим був екіпаж з рульовою Н. Христяновською.

У класі «Катамаран» першість взяв черкаський екіпаж рульового П. Чухліба.

Нікому не вдалося випередити у класі «Фінн» олімпійського чемпіона заслуженого майстра спорту В. Манкіна.

Л. ДЮДЕНКО.

В ГОСТЯХ
У ОЛІМПІЙЦІВ

УДОСВІТА— ДО РОБОТИ

ЦІ ФОТОГРАФІЇ зробив майстер спорту Леонід Дюденко під час недавньої міжнародної Балтійської регати. Щоправда, він бідкався — погода була не дуже зручною для зйомок... То й не вдалося зробити все, що хотів.

Щоранку приїздив Дюденко до яхт-клубу, але жодного разу не зміг випередити Валентина Манкіна. Здавалося, той так і живе тут, на березі, біля своєї яхти. Тільки й відмін у днях було, що різними справами займався. Але за що б не брався, усе було спрямоване на одне — якнайкраще підготуватися до наступної Олімпіади.

Дивувало, що стерновий приходив на берег раніше за свого матроса. Але то вже, мабуть, така вдача у Манкіна: ніколи не бути нічим задоволеним, завжди знаходити для себе діло.

На відміну від інших кандидатів до збірної олімпійської команди, В. Манкін не має в країні скільки-небудь серйоз-

них конкурентів. Це й полегшувало мету — не треба було витрачати зайвої енергії на відбори. І водночас ускладнювало — не було можливості по-справжньому перевірити рівень своєї підготовки у себе вдома. Залишалися старту за кордоном.

Оцінці закордонних екзаменів у екіпажу В. Манкіна та В. Дирдири було кілька. Спочатку брали участь в олімпійському критеріумі в Ієрі, де посіли третє місце. Потім ненадовго шлях майбутніх олімпійців проліг до Італії. Там, у Генуї, вони одержали нову яхту й відправили її додому, а самі вже готувалися до першості Європи, де знову здобули третє місце.

Перепочинку між стартами не було. Навіть ті кілька днів, що проводили яхтсмени вдома, в Києві, були заповнені наполегливою працею. Парус не любить нероб. Адже мало провести кілька годин на воді. Потрібно ще більше часу на бере-

зі, в майстерні, біля яхти. Бо від того, в якому стані судно, залежить значна доля успіху.

У Кілі, на місці майбутньої Олімпіади, цього разу радянські яхтсмени виступили невдало. Екіпажі Манкіна та ще В. Леонтьєва на «Летючому голландці» були кращими серед них, посівши восьме місце.

Проминула Балтійська регата, в якій Манкін з Дирдирою випробували нове судно. Одразу ж після останнього фінішу — до роботи. Нова яхта вимагає уваги.

У ці дні екіпаж готується до першості країни, яка відбудеться наприкінці місяця в Ризі. Останні старту. Потім — Олімпіада. Для Віталія Дирдири вона — перша. А втім, для Манкіна теж, адже на «Темпесті» він ще новачок. Третій сезон освоєне новий клас, тоді як його основні конкуренти познайомилися з «Темпестом» набагато раніше. І через це заслужений майстер спорту день у день вдосвіта береться до роботи...

● ПАРУСНИЙ СПОРТ

ЗАХОДИ ВІТРУ Й ДОЛІ

ПЕРШІСТЬ УРСР З ПАРУСНОГО СПОРТУ В ОЛІМПІЙСЬКИХ КЛАСАХ
Севастополь. 9—16 вересня.
Головний суддя — суддя республіканської категорії В. Четін (Київ).

В ОСТАННЮ, сьому гонку В. Манкін, Р. Сахно, І. Охомуш та В. Воробйова вийшли чемпіонами. Її результат для них особисто не мав ніякого значення, але для команди не байдуже було, що принесе її учасник. Бо залік команд ішов за всіма 7 гонками (особистий — за 6 кращими). І лише в «Летючих голландцях» розгорілася гаряча боротьба. Напередодні на чемпіонський титул з однаковими правами претендували В. Борулько та О. Нікітін. І от тепер, стартувавши, вони весь час стежили один за одним. На перший поворотний знак Борулько вийшов сьомим, а Нікітін — одинадцятим. Лідерство захопили три дніпропетровці — брати Гусенки та В. Кривошей. На другій

лавировці Борулько й Нікітін опинилися поруч. Перед останньою Нікітін вчасно помітив захід вітру, вийшов на нього й фінішував першим. Борулько не пощастило, і цим скористався В. Гусенко, обійшовши його не тільки в цій гонці, а й у загальному заліку. До речі, Гусенко тут, у Севастополі, здобув право називатися майстром спорту.

За результатами першості України складено збірну республіки, яка готується зараз до чемпіонату СРСР, що відбудеться також у Севастополі. Лише В. Манкін не візьме в ньому участі, бо вирушить на першість світу на Бермудські острови.

До речі, паралельно з заліком по областях проводився залік по колективах фізкультури й об'єктах «Авангарду».

Л. ДЮДЕНКО,
майстер спорту.

ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

«Фінн». 1. В. Манкін (Київ) — 0; 2. К. Черншов (Миколаїв) — 70,5; 3. О. Констанський (Жданов) — 67,1. «Летючий голландець». 1. О. Нікітін (Севастополь) — 11,7; 2. В. Гусенко (Дніпропетровськ) — 25,1; 3. В. Борулько (Бердянськ) — 26,4. «Дракон». 1. І. Охомуш (Жданов) — 17; 2. Ю. Сулімов (Севастополь) — 44; 3. М. Неделько (Севастополь) — 47,4. Жінки. 1. В. Воробйова (Миколаїв) — 8; 2. Л. Волсич (Севастополь) —

17,7; 3. А. Корвієнко (Жданов) — 36,5. «Зірковий». 1. Р. Сахно (Жданов) — 0; 2. В. Ейзенбейс (Одеса) — 24,1; 3. Г. Іттер (Одеса) — 27,1. Командний залік: 1. Севастополь — 275,1; 2. Жданов — 287,6; 3. Миколаїв — 361,3. По колективах. 1. Спортилуб «Азовнабель» (Жданов), 2. Яхтилуб ЧЧФ, 3. Спортилуб «Суднобудівник» (Миколаїв). По об'єктах «Авангарду». 1. Донецька, 2. Кримська, 3. Миколаївська.

4.10 392

КОЛИ ПОРУЧ ДРУЗІ

ЧЕМПІОНАТ СРСР ДЛЯ СУДЕН ОЛІМПІЙСЬКИХ КЛАСІВ. Севастополь. 3—11 жовтня. Команди 12 союзних республік, Москви й Ленінграда. Головний суддя — суддя всесоюзної категорії В. Чеботаров.

ХОЧА НИНІШНІЙ чемпіонат фактично чоловічий, героїнею третього й четвертого днів була Валентина Воробйова з Миколаєва. В третій гонці давався повторний старт, українська спортсменка не дуже вдало його взяла, однак на першому поворотному знаку вона була вже другою. Наступну лавировку Валентина закінчує успішно, захоплює лідерство. Вона й виграє гонку. На жаль, її колеги по класу яхт — Ю. Сулімов та І. Охомуш задовольнилися посередніми результатами: посіли відповідно 7 та 13-е місця. Невисокими були й результати інших українських яхтсменів.

Уже ввечері цього дня різко посилювся вітер. Уночі він досяг 6—7 балів. Воробйова ретельно перевірила свою яхту. І все ж біда трапилася, коли до старту залишилося тільки півгодина — зламалося стернове управління. Та на допомогу прийшли друзі з української команди, хлопці з севастопольського яхт-клубу, і Валентина своєчасно стартувала. Мабуть, радість гонциці відіграла не останню роль у тому, що вона, хоча й була майже штормова погода, впевнено зі старту захопила лідерство і знову перша перетнула фініш.

Наводимо командні результати після чотирьох гонок: РРФСР — 399,3 очка, Москва — 404,6, Ленінград — 511,8, Україна — 544,2.

Л. ДЮДЕНКО,
спец. кор. «Спортивної газети».
Севастополь (телефоном).

ЧЕМПІОНАТ СРСР З ПАРУСНОГО СПОРТУ ДЛЯ СУДЕН ОЛІМПІЙСЬКИХ КЛАСІВ. Севастополь. 3—11 жовтня. Команди 12 союзних республік, Москви й Ленінграда. Головний суддя — суддя всесоюзної категорії В. Чеботаров.

ПЕРШІ ДВІ гонки проходили за умов, коли погода ставала майже рівноправним учасником чемпіонату. Річ у тім, що першого дня дув слаб-

кий, змінного напрямку вітер, а другого — він досягав 4 балів і теж не був стійкий. Як же маневрувати, які обирати галси? Таке складне завдання, що буквально вирішувало долю гонки, мав розв'язати кожен учасник.

Таким чином, через погоду перші галси в обох гонках були діаметрально протилежні, це позначилося на виступах в

НАЙНЕБЕЗПЕЧНІШИЙ СУПЕРНИК — ПОГОДА

усіх класах суден. Чудово зумів зорієнтуватися в такій ситуації В. Васильєв (Ленінград) на «Зірковому», який після двох гонок не має жодного штрафного очка.

За результатами двох днів чемпіонату командні місця розподіляються так: РРФСР — 176,5 очка, Москва — 218,5, Ленінград — 230,1, Україна — 270,1. Серед індивідуальних результатів слід відзначити ус-

пів Валентини Воробйової з Миколаєва, що лідирує серед жінок.

Л. ДЮДЕНКО,
спец. кор. «Спортивної газети».
Севастополь (телефоном).

МАН- КІН— ПЕРЕМОЖЕЦЬ

XXIV БАЛТІЙСЬКА РЕГАТА.
Рига, 20—29 червня. Головний суддя — У. ВІЛЛЕРС (всесоюзна категорія, Рига).

РАНОМ перед п'ятою гонкою над Рігою скупився щільний туман. Після бурхливого моря напередодні бездоганне дзеркало води милувало око. Згодом туман розсіявся, і на окремих ділянках дистанції з'явилися легкі брижі. Ось ці пориви вітру й слід було кухонити хітсьменам, щоб швидше дістатися фінішу.

Старт відкладався чотири рази, і загалом спортсмени та судді змариували півтори години. За такого вітру особливо важко було лавірувати катамаранам. Безперечний фаворит у цьому класі горьковчанин Ю. Чабан на першому трикутнику був лише п'ятим і лише наприкінці гонки вийшов на друге місце. З кожною гонкою поліпшувала свої результати на катамарані В. Артюх з Дніпропетровська. Цього разу він фінішував третім.

Серед фінісистів відзначився А. Балашов. Московський армієць одразу захопив лідерство й утримував його до кінця. За Балашовим прийшли на фініш рижанин Р. Бердш і авангардовець із Жданова С. Констанський.

Складні завдання «всунула» погода перед гонщиками, що стартували на великій дистанції. Річ у тім, що напрямки вітру підказувала учасникам шлях

на схід. Туди й вирушили майже всі на чолі з Ю. Анисимовим на «Драконі» та В. Васильєвим на «Зірковому». І все ж група фаворитів у складі киянина В. Манкіна на «Темпесті», Д. Бєлова і нашого А. Дегтяра на «Драконах», Б. Буднікова на «Зірковому» зважилася не послухатися вітру, взяла ліворуч. Незабаром усі з'ясувалося: вітер змінив напрямок на 90 градусів, і ліва група суден одним галсом вийшла на знак, швидко ставши недосяжною.

Шоста гонка почалася за рівномірного двобального вітру. До першого поворотного знаку на «Фіннах» лідував киянин В. Сергєєв. Однак йому вдалося пройти тільки один бакштаг. Біля другого знаку «Фінні» Сергєєва потрапив у «вітрову яму». Кандидат до олімпійської збірної О. Потапов, архаваючи сильну бічну течію, за довгою дугою обійшов усіх суперників і опинився серед лідерів. Втім, доволі серед перших йому протриматися не вдалося. На третю гонку знаку сталася нова перетасовка, і гонку виграли два гості з Болгарії, а також поляк К. Глинкієвич, що нагодився між ними.

Наш В. Гусенко на «Летючому голландці» захопився тактичною боротьбою із своїм головним конкурентом Л. Рєзловим і в результаті опинився на одинадцятому місці. Киянин Манкін на «Темпесті», Будні-

ков на «Зірковому», Леонтєв на «Летючому голландці» та Белов на «Драконі» фінішували в шостій гонці переможцями регати.

У класі «Солінг» виграє свою першу гонку Т. Пінєгін, який перебрався на загальне друге місце. Щоправда, О. Чучелов відстає від нього лише на 0,3

ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Сума шести гонки: «Катамаран». 1. О. Потапов — 14,7. 2. Ю. Чабан — 25. 3. І. Красноперов — 45,4. 4. В. Артюх — 47,4... 6. Ю. Крамаренко — 67. 7. В. Гаріман — 73 (три останні — УРСР). «Фінні». 1. Х. Херман (НДР) — 55... 6. С. Констанський — 103,4... 8. Є. Белоусов — 121... 10. А. Черединченко та А. Загуловський — по 127. «Летючий голландець». 1. В. Леонтєв — 3. 2. В. Гусен-

очка. Перед сьомою, заключною гонкою реальні шанси на другі місця зберігають наші земляки Гусенко, Дегтяр, а на третій — Артюх та Васильєв.

Л. ДЮДЕНКО,
спеціальний кореспондент «Спортивної газети».

Рига (телефоном).

ко — 49,7... 6. А. Цастков — 92. «Зірковий». 1. Б. Будніков — 3. 2. Х. Вейхерт (НДР) — 27. 3. В. Васильєв — 59,4... 8. Р. Сахо — 94... 10. Г. Іттер — 98. «Дракон». 1. Д. Белов (НДР) — 30. 2. Ю. Анисимов — 51,7. 3. А. Дегтяр — 56,7... 7. Ю. Сулімов — 94. «Темпест». 1. В. Манкін — 0. «Солінг». 1. Р. Шварц (НДР) — 22,7. 2. Т. Пінєгін — 32,4. 3. О. Чучелов — 32,7.

СЮРПРИЗИ НА ФІНІШІ

XXIV БАЛТІЙСЬКА РЕГАТА.
Рига, 20—29 червня. Головний суддя — У. ВІЛЛЕРС (всесоюзна категорія, Рига).

ПЕРША ГОНКА пройшла досить спокійно. Вітер рівний, до двох балів. У трьох олімпійських класах — на «Фіннах», «Драконах» і «Солінгах» лідерство захопили зарубіжні спортсмени. У інших трьох перемогли радянські хітсьмени — на «Зірковому» москвич Б. Будніков, на «Летючому голландці» — його земляк В. Леонтєв, а на «Темпесті» — киянин В. Манкін.

Першого дня кращий результат показали миколаєвець А. Дегтяр на «Драконі» — 3 місце, та дніпропетровець В. Гусенко на «Летючому голландці» (3), одесити Г. Іттер на «Зірковому» (4) та В. Сергєєв на «Фінні» (6).

Другого дня Балтика продемонструвала свій «характер». Гонка розпочалася за вітру 6—7 балів. Однак одразу ж після виходу яхт на дистанцію вітер став трибальним, а потім і зовсім зник. Лише катамарани завдяки своїй великій швидкості встигли закінчити боротьбу з наповненим вітрилами. Минав контрольний час, і тут на малій дистанції, де йшли «Фінні», сталася ще одна несподіванка: вітер зійшов по годинниковій стрілці, і яхтам, що збиралися фінішувати з лівого боку, довелося

додатково лавірувати. Багато це коштувало третій цілої гонки — не вклялися в контрольний час і українські гонщики В. Сергєєв (Одеса), М. Духота, Г. Сивашенко (обидва кияни), В. Леміш (Запоріжжя).

На великій дистанції, як завжди, найважче втретій цілої гонки — не вклялися в контрольний час і українські гонщики В. Сергєєв (Одеса), М. Духота, Г. Сивашенко (обидва кияни), В. Леміш (Запоріжжя).

У решті класів результати за сумою двох гонки такі: «Фінні». 1. Х. Херман (НДР) — 8 очок... 5. А. Загуловський (УРСР) — 27 (9,9). «Летючий голландець». 1. В. Леонтєв (Москва) — 0... 3. В. Гусенко (УРСР) — 13,7 (3,4). «Зірковий». 1. Б. Будніков (Москва) — 0... 4 — 5. В. Васильєв і Г. Іттер (обидва УРСР) — по 27 (13 і 4, 4 і 13). «Темпест». 1. В. Манкін (УРСР) — 0. «Солінг». 1—2. Д. Рогачов (РРФСР) та Р. Шварц (НДР) — по 8.

Л. ДЮДЕНКО,
спеціальний кореспондент «Спортивної газети».

Рига (телефоном).

СИЛЬНИХ ЩАСТЯ НЕ ЗРАДЖУЄ

XXIV БАЛТІЙСЬКА РЕГАТА. Рига, 20—29 червня. Головний суддя — У. ВІЛЛЕРС [всесоюзна категорія, Рига].

ТРЕТЯ ГОНКА Балтійської регати проходила за шквального вітру силою до п'яти балів. Дуже складні ситуації утворювалися під час лавирування. На кожному відрізку дистанції, де яхтам треба було лавирувати, вітер щоразу заходив з іншого боку. У класі «Солінг» Роланд Шварц з НДР, котрий перед тим фінішував першим і другим, цього разу опинився останнім. Не впоралися з примхами вітру українські «фінністи». Кращий з них — Анатолій Чердиченко — був лише 11-м. У класі «Катамаран» Юрій Чабан з Горького, дискваліфікований з минулої гонки за неправильний фініш, виграв цього разу з великою перевагою.

Найсильнішим гонщиком країни в класах «Темпеста», «Летючий голландець» і «Зірковий» В. Манкін, В. Леонт'єву і Б. Будникову спортивне щастя не зраджує ні за яких ситуацій. Вони й цього разу були поза конкуренцією.

Після третьої гонки яхтсмени відпочивали. За ніч перед наступним днем змагань сильний норд-ост розіграв величезні хвилі. Наразок вітер вщух, та хвилі були такими, що бризки летіли у гирло ріки Даугави. На малій дистанції першими пішли катамарани. Ю. Чабан захопив лідерство і не поступився ним до кінця. Катамарани фінішували так швидко, що «Фінни» встигли вийти на «плетлю». І тут

вітер посилювався. Кілька «Фіннів» перекинулося. Серед них — яхта нашого А. Затуловського з Запоріжжя. Та гонщики швидко підняли свої човни і продовжили боротьбу, переможцем з якої вийшов П. Граматиков з Болгарії. Рижанин Р. Бердеш на другому знаку опинився останнім. Як виявилось пізніше, невелика група «Фіннів» на чолі з Бердешем орієнтувалася на стороннє судно і пішла у бік від дистанції. Бердеш подав протест на неправильну постановку дистанції, але його було відхилено.

На великій дистанції боротьба починає загострюватися. «Летючим голландцям» довелося стартувати тричі через повторні фальстарти. Наш В. Гусенко відмінно провів гонку і фінішував одразу за В. Леонт'євим, у якого нині шкотовим є колишній матрос Гусенка В. Зубанов.

Наполеглива боротьба ведеться на «Драконах» між гонщиками з НДР П. Боровським і Д. Бсловим, адже для них ця регата — останній відбірковий змагання до олімпійської збірної. У четвертій гонці Белов вніс чемпіона Європи Боровського на фальстарт. Той не повернувся, і його було дискваліфіковано. На «Солінгах» виграв гонку також спортсмен з НДР Р. Шварц. На «Темпестах» і «Зіркових» В. Манкін і Б. Будников не мають жодного штрафного очка.

Л. ДЮДЕНКО,
спеціальний кореспондент «Спортивної газети».
Рига (телефоном).

ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Сума чотирьох гонок: Катамаран. 1. Ю. Чабан — 19, 4. В. Артюх — 41,7. 7. В. Гартман — 47 (обидва останні — УРСР). «Фінни». 1. Х. Хермен (НДР) — 19. В. Е. Белоусов — 69. С. Констанський — 73,7. А. Затуловський — 80. «Летючий голландець». 1. В. Леонт'єв — 0. 2. В. Гусенко — 24,7.

7. А. Цестков — 55. 10. Ю. Трубіцин — 76. «Зірковий». 1. Б. Будников — 0. 3. В. Васильєв — 38,4. 9. Р. Сахно — 61. «Дракон». 1. Д. Белов (НДР) — 20. 4. А. Дегтяр — 47,7. 8. Ю. Сулімов — 63. «Темпеста». 1. В. Манкін — 0. «Солінг». 1. В. Ніколін — 19,4.

ВИРІШУЄ СИЛА ВОЛІ

XXIV БАЛТІЙСЬКА РЕГАТА. Рига, 20—29 червня. Головний суддя — У. ВІЛЛЕРС [всесоюзна категорія, Рига].

3АКЛЮЧНА гонка проходила за ясної погоди і трибального вітру. Дуже обережно вийшов на старт миколаївський авангардовець Анатолій Дегтяр. У гонщика вже було на рахунок одне двадцять місце. Отже, втрачати ще одну гонку він не мав права, тому й стартував так обережно.

«Дракон» Дегтяра запізнився на старт майже на хвилину. А треба ж ще було випередити і Ю. Анисимова, і Б. Хабарова — головних конкурентів. Як розповіла мені потім старший тренер збірної УРСР В. Воробйова, Анатолій зробив у цій гонці неможливе. Його яхта тонко реагувала на найменші заходи вітру. Біля першого знака він був четвертим. А потім на великій швидкості, на повному курсі, обійшов Анисимова. Та Хабарова дістали так і не зміг. У результаті екіпаж Дегтяра, де шкотовими Косолапов і Удоод, посів друге місце в регаті, показавши краще місце

серед радянських спортсменів.

У класі «Солінг» — Р. Шварц, на «Темпестах» — В. Манкін, «Зірковому» — Б. Будников і на «Летючому голландці» — В. Леонт'єв виступали в сьомій гонці в ранзі переможців. Незважаючи на це, всі вони, за винятком Леонт'єва, перемогли і в сьомій гонці.

Дуже невдало стартував на «Летючому голландці» В. Гусенко. Перший знак він обминув сімнадцятим. І все ж ми дістали змогу ще раз переконатися в тому, що в особі Гусенка і його шкотового Майдана маємо досить вольовий екіпаж. Протягом гонки їм майже повністю вдалося надолужити програвані і фінішувати четвертими. У результаті — третє місце.

На малій дистанції все вирішувал вдалий старт. На катамаранах і «Фіннах» лідерство захопили горьковчанин Ю. Чабан та московський армієць А. Балашов і зберігали його до кінця.

Л. ДЮДЕНКО,
спеціальний кореспондент «Спортивної газети».

ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Сума шести кращих гонок: «Фінни». 1. Р. Бердеш — 34,7. 2. Х. Хейде (НДР) — 46. 3. А. Балашов — 47. 6. А. Чердиченко — 93,7. 8. С. Констанський — 101,4. «Летючий голландець». 1. В. Леонт'єв — 3. 2. Л. Рвалов 35,7. 3. В. Гусенко — 40,7. 8. А. Цестков — 80. «Зірковий». 1. Б. Будников — 3. 2. Х. Вейхерт (НДР) — 20. 3. В. Васильєв — 42,2. 8. Р. Сахно — 86. 10. Г. Іттер — 93. «Дракон». 1. Д. Бслов (НДР) —

16. 2. А. Дегтяр — 35,8. 3. Б. Хабаров — 38. 8. Ю. Сулімов — 88,7. «Темпеста». 1. В. Манкін — 0. 2. М. Юшков — 18. 3. Л. Штольцер — 43,1. «Солінг». 1. Р. Шварц (НДР) — 11. 2. О. Чучелов — 25,7. 3. Д. Рогачов — 30,4. «Катамаран». 1. Ю. Чабан — 6. 2. А. Потапов — 12. 3. М. Красноп'ятов — 35,8. 4. В. Артюх — 41,5. 6. Ю. Крамаренко — 65. 7. В. Гартман — 67.

У ШТОРМ БЕЗ КАТЕРІВ?

ПАРУСНИЙ СПОРТ ●

Нинішнього року київським яхтсменам щастить на «морську погоду». Певно, не дарма перебазувалися вони на Київське море. Це нове водоймище має досить бурхливий характер. Особливо чомусь починає воно лютувати в ті дні, на які призначаються парусні гонки. Може, хоче привчити споконвіку річкових спортсменів до боротьби за жорстоких умов?

Та хоч як би там було, а й багатоденну етапну гонку київських яхтсменів довелося перенести на один день. Стартувати за календарем заведніть восьмибальний шторм. Потім — з другого дня — стало тихіше. Але тільки порівняно з попередньою добою. Бо ті чотиришість балів, які супроводжували старт, не можна аж ніяк вважати спокійними умовами гонки. Ну що ж, за такого вітру й хвиля і слід відточувати майстерність.

На жаль, яхтсмени не завжди діяли сміливо. І виною тут не брак відваги, а відсутність катерів. Судять самі, яхти йдуть далеко від берегів. І в разі

трапляється якесь лихо (а море — це море, хоча й прісне), то хто піде на допомогу? І якщо підходити до цього суворо, то взагалі без супроводу катерів гонки проводити не можна! Міський комітет фізкультури, за календарем якого відбувалися ці змагання, не подбав про їхнє забезпечення. До речі, навіть представника комітету не було на гонках.

Якщо вже мова пішла про комітет, нагадаємо, що він взагалі не дуже прихильно ставиться до парусного спорту. Навесні, коли море звільнилося від криги, спортсмени з справжнім боєм витягали на берег уламки дистанції. Адже всі ці віхи, позначки вони робили власними руками у вільні від роботи години, самі везли їх за десятки кілометрів і встановлювали. Міський комітет фізкультури прийняв дистанцію «під свою руку». І на цьому заспокоївся. Наслідок — зимавля під кригою. І ось результат.

Та повернімося до етапної гонки. В ній брали участь представники «Водника», «Спартак», «Буревісника», «Авангарду». Вони мали виступити в ше-

сти гонках. Але вже після п'ятої спортсмени «Водника» могли відпочивати, бо вони за сумою очок набагато випередили всіх конкурентів. Отже, на їхню долю випала командна першість. Та й в окремих класах вихованці товариства добилися успіхів. Майстер спорту М. Бухановський виявився кращим на «Емках», першорядник В. Сергеев — на «Фіннах». До речі, в цьому класі останні три дні точилася цікава боротьба, бо до яхтсменів, які виступали з самого початку, приєднався олімпійський чемпіон В. Манкін, що тільки-но повернувся з перемогою з традиційного «Тихія Балтійського моря». Заманливо було посперечатися з найсильнішим спортсменом країни.

На «Летючих голландцях» перемога дісталася Ю. Демке з «Буревісника». А його команда опинилася другою. Третє місце — в «Спартак».

По фото, зроблених майстром спорту Л. Дюденком, ви можете познайомитися і з ходом змагань, і з нелюб'язним характером Київського моря, яке примушує спортсменів приймати незаплановані ванни.

ЕТАПНА ГОНКА НА КИЇВСЬКОМУ МОРІ

ПАРУСНИЙ СПОРТ

ЕТАПНА гонка по Київському морю, на відміну від інших змагань, проходить не на стандартній дистанції, а як гонки за певним маршрутом. Серед команд, що брали участь у багатоденній етапній гонці, першість вибороли яхтсмени «Спартак». На другому місці — «Водник», на третьому — Палац піонерів. У класі «М» кращих результатів добились представники «Водника» М. Бухановський і О. Крачновський, що посіли перше й друге місця, а третьою була спартаківка Н. Христюк. На «Водника» виступала нарівні з чоловіками. Її товариші по команді перемогли на «Летючих голландцях» — О. Дерлеменко і Л. Школьнік. Третій у цьому класі — А. Батюк («Водник»). На «Фіннах» знову таке ж становище, як на «емках», — В. Сергєєв і Ю. Кулик здобули перші два місця («Водник»), а спартаковець В. Големнов — третє.

У змаганнях взяли участь катамарани, на яких кращим був Г. Стунгур («Водник»).

Ці гонки стали відмінним тренуванням напередодні київських змагань яхтсменів за програмою спартакіади.

На фото: на трасі етапної гонки.

Текст і фото Л. ДЮДЕНКА.

ДЮСШ: досвід і проблеми

3 далеким прицілом

Всесоюзні ігри учнів спортивних шкіл 1987 року мали на меті перегляд можливих олімпійських резервів на 1992 рік. Нагадаю, що вони проводилися вперше з 25 видів спорту в кількох містах Грузії. Підсумки прикрасили для республіканського ДФСТ профспілок. Українські спортсмени представляли 705 ДЮСШ і 263 тисячі учнів.

СЛІД згадати добрим словом тренерів ДЮСШ і СДЮШОР Києва, Дніпропетровської, Миколаївської та ряду інших областей. У кількох номерах програми Всесоюзних ігор здобули перемоги — в художній гімнастиці одеситки Наталя Чернова і Вікторія Яна (тренер Н. М. Витриченко), плавці з Дніпропетровська Оксана Гнидюк і Віталій Пащенко (тренери В. Н. Кнір і О. Л. Цвєтов), у веслуванні на байдарках і каное кияни Людмила Франчук, Вероніка Чечко та Олександр Яворський (тренери В. В. Данилков і А. С. Вільгань).

Радісно, що кваліфіковані юні спортсмени готуються не тільки у визначних обласних центрах, а й на периферії, де вирішальну роль відіграє праця ентузіастів, — безмежно відданих своєму виду спорту. Ось директор ДЮСШ Ладикінської ДРЕС І. Х. Сагаєв, який виховав чотирьох призерів всесоюзних змагань з боротьби самбо. Інструктор фізкультури Лисичанського склозаводу О. М. Горбенко підготувала трьох учнів, які завоювали п'ять призових місць у всесоюзному турнірі з бадмінтону. Для порівняння згадаємо, що 13 тренерів СДЮШОР з бадмінтону Дніпропетровського спортклубу «Метеор» (директор Н. Г. Молдован) делегували на всесоюзні змагання одного учня...

Гідна відзнака сумлінна праця тренерів — киянина Ю. І. Чижка (фехтування), В. І. Рапоценка із Запоріжжя, І. І. Іщенко з Київщини (академічне веслування), які підготували по п'ять учасників Всесоюзних ігор.

Підсумки всесоюзних змагань дають багато матеріалу для роздумів і висновків про стан розвитку видів спорту в окремих областях, роботу ДЮСШ і СДЮШОР з комплектування навчальних груп, ставлення до цієї роботи керівників рад ДФСТ профспілок і спортивних шкіл.

Сьогодні головна неприємність не в тому, що окремі спортсмени не показали своїх кращих результатів. Адже колись на Всесоюзній спартакіаді школярів у Ташкенті за межею призерів опинилися

кваліфікованих спортсменів? Але за підсумками всесоюзних змагань спортшкіл харків'яни завоювали менше медалей, ніж кожна з десяти інших областей, у тому числі поступилися Вінницькій, Ворошиловградській, Миколаївській, Одеській та Тернопільській!

В нас є окремі регіони, відомі своїми природними умовами і традиціями в розвитку певних видів спорту. До одного з них належить Херсонська область, давно спеціалізована на веслуванні. Та за своїм внеском у представництво нашої республіки на всесоюзних змаганнях спортшкіл херсонські веслувальники на байдарках і каное поступаються шести областям.

З першого вересня цього року впроваджено нове положення про ДЮСШ і СДЮШОР, яке головним завданням вважає закладення в учнів початкової ланки міцного фундаменту загальнофізичної підготовки. На цій основі створюється струнка система роботи і відбору для вдосконалення у середній і вищій ланках. Праця тренерів оцінюється за кількістю вихованців, підготовлених у навчально-тренувальних групах. З одного боку, тренер має виявити високу свідомість і взяти до групи «старих» і малоперспективних учнів, а з іншого — виправдати свою працю певними показниками. Обираючи ДФСТ профспілок не можна уникати вирішення важливого соціального завдання — залучення до початкових груп ДЮСШ всіх бажаних. Для цього необхідно визначити школи, групи і тренерів, які мають оздоровче спрямування, розширити роботу платних груп, підліткових клубів та місцем проживання тощо. Одночасно відділення комплексних шкіл, закриті для СДЮШОР, приймаючи всіх і кожного, повинні прагнути до комплектування груп мінімального віку з перспективою зростання і виходу до груп вищої спортивної майстерності. Розширення початкового ланцюга вже нині висуває складні проблеми використання спортивної бази. Перехід на госпрозрахунок

Сергія Бубка, та це не позначилося негативно на його подальшому зростанні. Головне в тому, щоб добре підготовлених юнаків і дівчат було більше в кожному виді спорту, в кожній області і особливо — у спеціалізованих спортивних школах. На жаль, протоколи змагань не обіцяють нам райдушних перспектив у підготовці майбутніх олімпійців. Аналіз свідчить, що Івано-Франківська (голова Я. М. Гонтовський), Кіровоградська (Ю. І. Махно), Сумська (Г. Н. Онницько), Чернівецька (В. Г. Коваленко) обирали ДФСТ профспілок надіслали до Грузії тільки по одному учаснику, а Ровенська (А. В. Соляр) та Хмельницька (Л. А. Винярський) — жодного.

Не може не викликати занепокоєння і становище в окремих видах спорту, які культивуються у профспілкових спортивних школах республіки. 180 тренерів з боротьби зрідко не спромоглися випустити на всесоюзну арену хоча б одного учня, 200 тренерів з класичної боротьби все ж такі одного підготували, а 220 вихователів зі спортивної гімнастики дали трьох.

Нас часто підводять і недосконалість статистики, яка, приміром, у важкій атлетці нараховує подібних учнів у ДЮСШ понад 2 тисячі, але 270 тренерів не ввели на всесоюзну арену жодного. Справа в тому, що наприкінці кожного року більшість учнів залишає ці групи, тренери набирають новачків і... затверджується група третього року навчання. У Ворошиловградській СДЮШОР подібну групу знайшли у тренера Н. Пристинського, а тренер тієї ж школи А. І. Коваленко зібрав повністю з новачків групу другого року навчання. Не кращі справи в інших видах спорту на тій же Ворошиловградщині. У тренера СДЮШОР з легкої атлетики Р. Н. Дош навчально-тренувальна група четвертого року навчання має в своєму складі чотирьох учнів набору 1984 року, а решта — новачки. Та подібні приклади характерні для СДЮШОР і ДЮСШ кожної області.

Отже, на папері створюється видимість благополуччя, безлічі кваліфікованих спортсменів, а насправді працюють з новачками.

Вважається, що підготовка висококваліфікованих спортсменів, кандидатів до збірних республіки і країни проводиться у спеціалізованих ДЮСШ. Але ж практично кожна третя ДЮСШ профспілок не мала представників у збірних всесоюзної ради товариства. Серед них 8 СДЮШОР зі спортивної гімнастики, 6 — велоспосе, 7 — з футболу, по 4 — з легкої і важкої атлетики.

Чи треба говорити, що Харківщина відома як один з центрів підготовки високо-

і розширення платних послуг на спортепорудах обмежує можливості багатьох шкіл. В окремих видах спорту на півтори ставки тренер повинен мати 12 груп і 240 учнів на першому році навчання. Але ж більшість спортивних споруд не розраховані на подібну масовість. Немає для цього також обладнання, інвентаря, допоміжних приміщень.

Вихід — перенесення роботи початкових груп на базу загальноосвітніх шкіл. Профспілкові спортшколи працюють з учнями загальноосвітніх шкіл, і розширення цієї роботи збільшить обсяг позакласної роботи, рухову активність дітей. Адже ДЮСШ Міністерства освіти охоплюють лише 6 процентів всіх учнів. Це важливе питання керівникам рад ДФСТ профспілок, директорам спортшкіл необхідно вирішувати разом з партійними і радянськими органами на місцях. У свою чергу, Республіканська рада ДФСТ профспілок готує свої пропозиції до Міністерства УРСР. Проблема передачі вихованців від одного тренера до іншого завжди була гострою. Нині, коли чітко розподілені функції ДЮСШ і СДЮШОР, вона виникає знову і її необхідно вирішувати. Очевидно також, що наказ — не кращий спосіб вирішення проблеми. Можливо, об'єднання тренерів ДЮСШ та СДЮШОР у колектив одного дивізію, які працюють поруч і коли їхній труд матеріально і морально стимулюється — один з варіантів вирішення складного питання. А кому працювати у вищій, кому в нижчій ланці — повинна визначити комісія з компетентних спеціалістів, яка врахує досвід роботи, кваліфікацію, організаційні здібності й конкретні результати праці кожного. Якщо при цьому додержуватимуться принципи соціальної справедливості, якщо тренери з однієї ланки в іншу переходитимуть в залежності від свого внеску в загальну справу, гострота проблеми зменшиться.

Підготовка спортивного резерву не може йти планомірно без стабільного, продуманого, багатетапного календаря змагань. Цього року, наприклад, головним недоліком календарних планів можна вважати те, що вони не передбачили масових етапів змагань за програмою Всесоюзних ігор спортивних шкіл. На місцях календарі повинні відтворювати змагання багаторівнів між групами, відділеннями і школами з виконанням нормативів загальнофізичної підготовки. Вже нині треба як слід спланувати і взяти під контроль підготовку учасників II юнацьких спортивних ігор майбутнього року.

Л. ДЮДЕНКО,
начальник Управління розвитку видів спорту і ДЮСШ Уккрани ВДФСТ профспілок.